

erfaringsmæssigt blive de bedst uddannede, som først og fremmest udnytter ordningen.

Støttens omfang

Udgangspunktet for beregning af støtten til personer med umiddelbar forudgående tilknytning til arbejdsmarkedet tages i niveauet for arbejdsløshedsdagpengene, dog således, at der sker en vis op- og nedregulering alt efter behov. Der må fastsættes nærmere (enkle) regler herfor. For eksempel må der tages hensyn til personer med særlige familieforpligtelser og udgifter til børnepasning m.v. For mindre selvstændige og disses medhjælpende ægtefæller har støtten form af dækning af vikarudgifter efter samme principper, som i dag er gældende inden for landbrugsområdet. Også her skal der kunne ske en vis regulering efter behov. For de hjemmearbejdende uden egen forudgående arbejdsindtægt gives efter nærmere retningslinjer en støtte, som tilsvarende de ekstraudgifter, der er forbundet med deltagelsen, f.eks. omkostninger til børnepasning, transport, materialer m.v.

Foruden støttebeløbet kan der inden for bestemte grænser udbetales tillæg for særlige udgifter i forbindelse med deltagelsen. Når der vælges undervisning i internatform, udbetales et tillæg, som dækker omkostningerne forbundet hermed.

Kurstyper og -længde

Der skal kunne bevilges støtte til deltagelse i voksenundervisning og folkeoplysende aktiviteter (jfr. lov om fritidsundervisning m.v.), folkehøjskoler, enkeltfagskurser samt godkendte erhvervs-mæssige kurser. (Deltagerne i arbejdsmarkedsuddannelserne fortsætter med hensyn til de økonomiske vilkår inden for de eksisterende ordninger og skal således ikke søge den nye fond). Den enkelte skal selv frit kunne vælge kursus. Støtten kan gives til deltagelse i kurser af forskellige længde. Fra 2 timer om ugen i 10 på hinanden følgende uger til højst 16 uger på heltid. (Deltagelse i kombinerede kurser skal også støttes, f.eks. 40 timers studiekreds efterfulgt af 14 dages højskoleophold).

På længere sigt er det tanken, at perioden, til hvilken økonomisk støtte bevilges, skal udvides. I første omgang sættes grænsen dog ved 16 uger. Det svarer til en termin ved enkeltfagskurserne, ligesom et 15 ugers ophold på en folkehøjskole giver points ved optagelse til visse uddannelser.

Finansiering

Støtteordningen bør i første omgang finansieres af det offentlige. I forbindelse med finanslovsfor-

slaget for 1985 afsættes der på budgettet en særlig post hertil. Midlerne samles i en uddannelsesfond, og den videre udbygning heraf sker gennem tilskud fra det offentlige, lønmodtagerne og arbejdsgiverne. Inden for bestemte rammer stiller det offentlige tilsvarende beløb til rådighed, som arbejdsmarkedets parter opnår enighed om.

Antallet af personer, som kan få del i støtten, afhænger af flere omstændigheder.

Hvis det som regneeksempel antages, at det samlede støttebeløb er 500 mill. kr., og hvis støtten i gennemsnit svarer til de maksimale dagpenge, indebærer det, at omkring 16.000 personer årligt kan deltage i 16 ugers kurser, hvilket er det mindste antal deltagere, der kan blive tale om. Da mange sikkert vil søge kurser af nogle få ugers varighed, er tallet snarere 30.000 deltagere årligt eller derover.

En væsentlig del af det beløb, der bevilges til økonomisk støtte, vil indebære betydelige besparelser på andre af statens udgiftskonti, først og fremmest på dagpengeområdet. Således skal personer, som i en periode tager orlov fra arbejde for at deltage i undervisning, i mange tilfælde erstattes af anden arbejdskraft, hvorved der åbnes nye arbejdspladser for arbejdsledige. Besparelsen kan dog ikke beregnes nøjagtigt, eftersom den vil være afhængig af orlovsperiodens længde, de aktuelle konjunkturer, virksomhedernes struktur m.v. At mindst 50 pct. af den arbejdskraft, som tager orlov til uddannelse, skal »erstattes«, er næppe et helt forkert skøn. Det indebærer, at mindst halvdelen af de offentlige udgifter til økonomisk støtte modsvares af besparelser i dagpengene.

Derudover bør til fonden overføres besparede dagpengemidler for de arbejdsløse, som overgår direkte fra arbejdsløshedsdagpenge til støtte fra den nye fond. For disse personer sparer det offentlige hele tilskuddet til dagpengene. På dette område er der følgelig ikke tale om en ekstraudgift, men en omlægning af udbetalingerne for at sikre arbejdslediges ret til deltagelse i voksenundervisning og folkeoplysning uden krav om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, jfr. punkt 7 B.

Fondens midler vil således blive tilvejebragt af tilskud fra følgende områder:

- 1) tilskud fra det offentlige,
- 2) tilskud fra lønmodtagerne,
- 3) tilskud fra arbejdsgiverne og
- 4) sparede midler overført fra det offentlige tilskud til arbejdsløshedsdagpenge i form af
 - a) besparelser i dagpenge for ledige, som erstatter personer, der får fri fra arbejde til